

Jule-gaver for samfunns-engasjerte paradigmeskiftarbeidere!
www.paradigmeskifte.nu

EVIDENSBASERING -
DET NYE SANNHETS-
MASKINERIE
Trond Skafnesmo

SINN OG KOSMOS -
HVORFOR DEN
MATERIALISTISKE NEO-
DARWINISTISKE
FORSTÅELEN AV
NATUREN NESTEN
HELT SIKKERT
ER FEIL
Thomas Nagel

FOLKEFIENDER - OM
SANNHETENS PRIS
OG VITENSKAPENS
SJEL
Trond Skafnesmo

Den feministiske diskusjonen må holdes levende, under

Hevet kvinnen

Med bokserien «Stemmer» ville Aschehoug synliggjøre kvinnene i den offentlige debatten. Norsk feminisme har fremdeles mye å jobbe med, mener bidragsyterne.

BØKER

Av Dag Eivind Undheim Larsen (tekst) og Anniken C. Mohr (foto)

– Norsk feminisme har fortsatt mye å jobbe med, sier forsker og forfatter av boka «To stemmer», Karine Nyborg.

I år er det hundre år siden kvinner fikk stemmerett, og det er blitt markert med både forskerkonferanser og bokutgivelser. På bokfronten har «Stemmer»-serien fra forlaget Aschehoug vært av de mest ambisiøse satsingene. Hver måned har det kommet en ny pamflett i serien levert av profilerte skribenter som Karine Nyborg, Toril Moi og Agnes Ravatn. Men også filmskaper Mariken Halle og musiker Maja Ratkje har bidratt med tekster.

– Vi har ønsket å få fram flere kvinnelige stemmer i det offentlige rommet, sier Nora Campbell, redaktør i Aschehoug forlag.

Ville påvirke

Nora Campbell, som sammen med Nazneen Khan-Østrem har vært redaktør for bokserien, forteller at forlaget hadde som mål å påvirke den offentlige debatten rundt feminisme og likestilling i jubileumsåret.

– Vi ville få fram dobbeltheten som ligger i ordet «stemmerett». Det dreier seg ikke bare om retten til å putte en stemmeseddel i valgurten. En allmenn tilgang til demokratiet handler også om å høre til i offentligheten. Statistikken viser at det er flere menn enn kvinner som uttaler seg i mediene, og vi ville være med på å synliggjøre kvinnene, sier Campbell.

Det var også et poeng å styrke kvinners posisjon som individer, hevder Campbell. – Vi ønsket ikke at forfatterne skulle måtte skrive ut fra en kvinnelig posisjon. Det var et poeng at disse stemmene skulle være individuelle stemmer.

Bøker som tar opp kjønns-

FAKTA

«Stemmer»:

■ Serie av pamfletter utgitt av Aschehoug i 2013 for å markere hundreårsjubileet for kvinners stemmerett.

■ Blant bidragsyterne er Toril Moi, Agnes Rotevatn, Karine Nyborg, Maja Ratkje, Mariken Halle og Charlotte Thorstvedt.

■ Forfatterne har vært innom en rekke temaer, fra den kjønnsdelte musikkbransjen til kronprinsesse Mette-Marits klassereise.

■ Siste bok i serien heter «Også min kamp» og er skrevet av Jon Krog Pedersen.

spørsmål er ikke noe nytt i Norge. Mange har et forhold til feministiske antologier som «Matriark» og «Råtekst», som kom på slutten av 1990-tallet. Campbell forteller at de nå ville unngå å samle alle bidragene i én enkelt utgivelse.

– Hadde vi samlet alle tekstene fra begynnelsen av, ville det at bidragsyterne var kvinner blitt det viktigste. Ved å utgi tekstene som egne pamfletter har bøkene og innholdet fått lov til å tale for seg. Slik har de også fått prege den politiske debatten gjennom hele året.

Ingen brannfakkell

Forfatter Agnes Ravatn er en av bidragsyterne med langdiktet «Ikkje». Hun er positivt overrasket over den store medieomtalen bøkene har fått. – Når man hører at det skal lanseres en feministisk bokserie, tenker man jo «ja, ja – lykke til». Men til tross for den breie mediedekningen er Ravatn usikker på i hvor stor grad bøkene har påvirket den politiske debatten.

– Jeg har ikke akkurat bidratt med noen brannfakkell.

Nora Campbell

Agnes Ravatn

STEMME: Det er viktig å bygge videre på seirene til norske feminister, mener

Og det er lett å tenke seg at publikummet til en slik bokserie er de som trenger det minst. Men jeg mener ikke at man skal slutte å gi ut slike bøker. Samtidig virker det som om det er vanskelig å få gjennomslag for feminisme utenfor feministiske kretser, sier Ravatn.

– Trenger vi flere bokserier av denne typen?

– Vi trenger i hvert fall mer feminisme. Det er fremdeles mange kjønnsrelaterede problemer i samfunnet, og skal vi bekjempe det, tror jeg vi må bevisstgjøre folk i ungdomsalder. Det innebærer å ta tak i konkrete problemer ungdommer erfarer på kroppen, sier

Ravatn, som tror skolen vil være mer effektiv på dette området enn feministisk orienterte bøker.

Mye gjenstår

Karine Nyborg trekker fram at bokserien har brakt fram innspill fra skribenter med svært forskjellig bakgrunn og erfaringer.

– Det er nok flere som neppe ville ha publisert tekster om temaet uten dette initiativet. Dermed har serien bidratt til å bringe debatten ut til mange ulike grupper. Den har også bidratt til å påpeke at visse områder av samfunnslivet fremdeles er svært kjønnsdelte, noe for eksempel Maja Ratkjes beskri-

erstreker bidragsytere i bokserien «Stemmer»:

estemmene

forsker og forfatter Karine Nyborg. Hun har skrevet én av pamflettene i seien «Stemmer».

velse av sine erfaringer som komponist viser, sier Nyborg.

– Hvilke reaksjoner har du fått i forbindelse med ditt eget bidrag i serien?

– De har vært veldig positive. Min tekst var et forsøk på å diskutere personlig ansvar ut fra et økonomifaglig og et skjønnlitterært perspektiv, på én gang. Den fineste tilbake-meldingen kom fra en ung økonom som sa at teksten pekte på en splittelse hun kjente igjen i seg selv – en opplevelse av at bare en liten del av henne hadde fått plass på Blindern.

– Hvor står norsk feminisme i dag?

– Det står bra til med norsk feminisme. Når jeg møter forskerkolleger fra andre land, er den store forskjellen som sta-

«Det dreier seg ikke bare om retten til å putte en stemmeseddel i valgurnen»

NORA CAMPBELL, REDAKTØR

dig slår meg hvor ekstremt mye bedre muligheter menn og kvinner her til lands har for å kombinere karriere og et godt familieliv. Det er en seier min mors generasjon har jobbet hardt for.

Nå er det viktig å bygge videre på dette arbeidet, mener Nyborg.

– Vi må sørge for at samfunnet legger til rette for at både menn og kvinner kan priori-

tere barna sine og hverandre, ikke bare karriere og jobb, sier hun.

– Må inkludere menn

Filmskaper og forfatter Mari-ken Halle anla også et skjønnlitterært perspektiv i sitt bidrag, «Min middag med Harald Eia». Hun påpeker hvor viktig det er å holde den feministiske diskusjonen levende.

– Min bok var et forsøk på å komme i dialog med menn om feminisme i Norge. Det synes jeg det har vært lite av. Og det har vært viktig for meg å framheve at feminismen er en humanistisk kamp. Skal vi komme noen vei videre når det gjelder kjønnskamp og likestilling, må det også være en diskusjon som inkluderer menn, sier Halle.

Hun forteller også at hun har fått reaksjoner fra menn som vil tenke høyt om familieleiv og kjønnsroller etter at boka kom ut.

– Det er en ny erfaring for meg. Når jeg lager film, får jeg ofte reaksjoner fra unge jenter som blir inspirert til å gjøre det samme.

Halle mener at vi trenger initiativer som «Stemmer»-serien og viser til at forfatterne fikk vide rammer.

– Det at man får muligheten til å skrive om det som er viktigst for en selv akkurat nå, er utrolig befriende. Jeg mener bokserien godt kan fortsette, for eksempel kan man gå lengre i å utforske mannsrollen, sier Halle.

dagevindl@klassekampen.no

Victoria
NASJONAL JAZZSCENE

Karl Johans gate 35

Fire! Orchestra

Tirsdag 7 - Onsdag 8 januar
kl 20.00. Bill. kr 180/130

Festivalpass: 280/200

30 musikere fra kjente svenske band braker sammen over to dager!

Uhørt! Hatch + Holum Trio

Onsdag 15 januar
kl 20.00. GRATIS!

Ungt og lovende, lekent og kreativt

Guro von Germeten

Fredag 17 januar
kl 21.00. Bill. kr 180/130

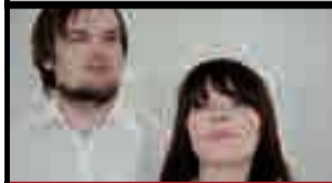
Kaizers Orchestras skumle lillesøster

Jassbox

Lørdag 18 januar
kl 21.00. GRATIS!

Jass til glede for ører og føtter

Solveig Sletthjell & Morten Qvenild

Onsdag 22 januar
kl 20.00. Bill. kr 260/210

Full oppmerksomhet fra markant duo

Finnish Fun

Torsdag 23 - lørdag 25 januar

Tor kl 20.00 - fre/lør 21.00
Bill. kr 150/100

Festivalpass 300/200

3 dager med finsk-norsk fantasi

29.01 Blicher/ Hemmer / Gadd
30.01 Bugge 50 år!
31.01 Paal Nilssen-Love Large Unit
01.02 Helge Lien Trio
05.02 Yuri Honing Acoustic Quartet
08.02 Ensemble Denada møter Beate Lech

KJØP SESONGKORT FOR VÅREN 2014

Kun 1200,- (700,- stud)

Fri entré på alle konserter en hel sesong!

www.nasjonaljazzscene.no